

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»
Юридичний факультет
Кафедра конституційного, адміністративного та трудового права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету
НУ «Запорізька політехніка»

проф. Юрій ФІЛЕЙ
«30» серпня 2024 року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 22 Основи національної безпеки держави

(код і назва навчальної дисципліни)

освітня програма (спеціалізація) Правоохоронна діяльність
(назва освітньої програми (спеціалізації))

спеціальність 262 Правоохоронна діяльність
(код і найменування спеціальності)

галузь знань 26 Цивільна безпека
(код і найменування галузі)

ступінь вищої освіти Бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

2024 рік

програма з дисципліни Основи національної безпеки держави

(назва навчальної дисципліни)

спеціальності 262 Правоохоронна діяльність,

(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) Правоохоронна діяльність

(назва освітньої програми (спеціалізації))

Розробник: Максакова Р. М., в.о.завідувача кафедри конституційного, адміністративного та трудового права, д. ю. н., професор

Програма погоджена :

В.о. завідувача кафедри
на якій виконується освітній компонент

Руслана МАКСАКОВА
28 серпня 2024

Гарант освітньої програми

Дмитро ШИЯН
30 серпня 2024

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від «30» серпня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії

Юрій ФЛЕЙ
30 серпня 2024

1.Опис навчальної дисципліни

Загальна характеристика

Обов'язковий освітній компонент	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	26 Цивільна безпека
Спеціальність	262 Правоохоронна діяльність
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів	4	
Модулів	1	
Змістових модулів	2	
Семестр	1	
Загальна кількість годин	120	
з них аудиторних:	44	10
<i>лекції</i>	14	4
<i>практичні</i>	30	6
<i>лабораторні</i>	-	-
<i>семінарські</i>	-	-
з них самостійної роботи:	76	120
Занять на тиждень на тиждень	3	-
Індивідуальні завдання		
Форма контролю	залік	
Курсова робота (проєкт) (загальний обсяг)	-	

2. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Основи національної безпеки держави» є сформувані у здобувачів вищої освіти розуміння сучасних напрямів національної, регіональної та світової безпеки, а також основних проблем в цій сфері; здатність забезпечувати кібербезпеку, економічну та інформаційну безпеку держави, об'єктів критичної інфраструктури, охорону державної таємниці; здатність працювати з носіями інформації з обмеженим доступом; здатність взаємодіяти з суб'єктами сектору безпеки і оборони, у тому числі при усуненні потенційних та реальних загроз державному суверенітету та територіальній цілісності держави.

3. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями навчальної дисципліни «Основи національної безпеки держави» є сформувані у здобувачів вищої освіти

- ! розуміння процесу становлення та змісту загальної теорії національної безпеки; конституційно-правових засад національної безпеки; системи національної безпеки України; державного управління та державної політики щодо національної безпеки України;
- ! розуміння сутності, пріоритетів, загроз національній безпеці України та напрямів її реформування;
- ! розуміння сутності та здатності забезпечувати воєнну безпеку, кібербезпеку, інформаційну безпеку, економічну та енергетичну безпеку, екологічну безпеку, громадську безпеку та безпеку цивільного захисту, зовнішньополітичну безпеку України;
- ! усвідомлення сутності та необхідності людського та сталого розвитку України.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Дисципліни, що передують вивченню курсу «Основи національної безпеки держави»: історія держави і права України; теорія держави і права; конституційне право України; судові та правоохоронні органи України. Постреквізити: набуті здобувачем вищої освіти загальні та спеціальні компетентності при вивченні курсу «Основи національної безпеки держави» є обов'язковими для таких складових подальшого навчання: адміністративна відповідальність; адміністративно-деліктне право; контроль і нагляд в правоохоронній діяльності.

5. Характеристика навчальної дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Усвідомлення функцій держави у сфері правоохоронної діяльності, способів та механізмів реалізації цих функцій

СК3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність ефективно застосовувати сучасну техніку та інформаційні технології, використовувати технічні засоби, спеціалізовані інформаційно-пошукові системи, бази та банки даних, а також відповідне програмне забезпечення для захисту прав і свобод людини, власності, суспільних відносин від протиправних посягань.

СК16. Здатність забезпечувати кібербезпеку, економічну та інформаційну безпеку держави, об'єктів критичної інфраструктури.

СК17. Здатність забезпечувати охорону державної таємниці та працювати з носіями інформації з обмеженим доступом.

СК19. Здатність здійснювати взаємодію з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони, у тому числі при усуненні потенційних та реальних загроз державному суверенітету та територіальній цілісності держави.

Очікувані програмні результати навчання:

РН2. Вести міжособистісний діалог та превентивну комунікацію з метою виконання завдань професійної діяльності.

РН3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.

РН5. Розробляти тексти, документи з питань професійної діяльності, вільно

спілкуватися українською мовою.

PH7. Взаємодіяти із суб'єктами забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку, а також здійснювати комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності.

PH8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

PH10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

PH11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

PH12. Адаптуватися і ефективно діяти у стандартних професійних ситуаціях, а також у разі ускладнення оперативної обстановки, підвищення фізичного та психологічного навантаження.

PH22. Оцінювати оперативну (бойову) обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати їх розвиток, застосовувати тактичні методи превентивного та силового втручання для запобігання та припинення правопорушень, усунення загроз внутрішньому безпековому середовищу, державному суверенітету та територіальній цілісності держави, у тому числі у взаємодії з іншими уповноваженими на це органами та громадою.

PH23. Здійснювати заходи з виявлення, запобігання, припинення та документування правопорушень, пов'язаних зі збройною агресією РФ проти України, через законодавче забезпечення прав і свобод громадян, які знаходяться на окупованих територіях, правове забезпечення протидії колабораціонізму, відновлення правосуддя, підвищення рівня сприйняття закону населенням.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади національної безпеки держави.

ТЕМА 1. Становлення та зміст загальної теорії національної безпеки.

Національна безпека як конституційно правова категорія. Поняття, об'єкти, суб'єкти і принципи національної безпеки.

Співвідношення понять безпека, розвиток, національна безпека.

Генезис загальної теорії національної безпеки. Перший етап накопичення знань та ідей щодо безпеки. Другий етап формування теоретико правового підґрунтя концептуальних засад національної безпеки. Третій і четвертий етап становлення і подальшого розвитку концептуально правових засад безпеки. П'ятий етап дослідження теоретико правових проблем інституту національної безпеки

ТЕМА 2. Конституційно-правові засади національної безпеки.

Поняття, об'єкти, суб'єкти і принципи національної безпеки. Становлення та розвиток конституційно правових засад національної безпеки Української держави. Нормативно-правове регулювання питань національної безпеки в Україні. Поняття, об'єкти, суб'єкти національної безпеки. Пріоритетні функції

суб'єктів у сфері національної безпеки. Державна політика у сферах національної безпеки і оборони й фундаментальні національні інтереси України. Стратегічні виклики, національні інтереси та пріоритети забезпечення національної безпеки України. Глобальні загрози та стратегічні виклики національній безпеці України. Національні інтереси і стратегічні перспективи України в сфері національної безпеки України.

ТЕМА 3. Система національної безпеки України.

Сутність та складові елементи системи національної безпеки України. Поняття система національної безпеки. Елементи системи національної безпеки. Риси національної безпеки. Суть та складові елементи системи забезпечення національної безпеки. Поняття системи забезпечення національної безпеки. Об'єкти та суб'єкти системи забезпечення національної безпеки. Державні інституції або державна підсистема національної безпеки. Недержавні інституції або недержавна підсистема СЗНБ. Нормативно-правові акти у сфері СЗНБ.

ТЕМА 4. Державне управління та державна політика щодо національної безпеки України.

Державне управління національною безпекою (ДУНБ). Поняття, суб'єкти і об'єкти ДУНБ. Система управління сектором безпеки та оборони. Система управління Збройними Силами України. Етапи державного управління національною безпекою. Сутність державної політики національної безпеки (ДПНБ). Формування та реалізація державної антикорупційної політики. Стратегічні пріоритети антикорупційної політики України. Мета і зміст державної політики із забезпечення національної безпеки. Концептуальні засади формування національної безпеки держави. Роль і значення Стратегії національної безпеки.

Змістовний модуль 2. Елементи системи національної безпеки держави: зміст, загрози та напрями реформування.

ТЕМА 5. Національна безпека України: сутність, пріоритети, загрози та напрями реформування.

Вихідні поняття та загальні положення національної безпеки України: широке розуміння національної безпеки України; суб'єкт національної безпеки України; національні цінності; національні інтереси; види загроз національним інтересам України у сфері національної безпеки; мета забезпечення безпеки як діяльності суб'єкта; система забезпечення національної безпеки України. Мета та принципи побудови системи національної безпеки України. Основні аспекти національної безпеки України: Державно-політичний аспект; Соціально-економічний аспект; Соціальна безпека громадян; Національно-культурний аспект; Екологічний аспект; Інформаційний аспект. Пріоритети національних інтересів України та забезпечення національної безпеки, цілі та основні напрями державної політики у сфері національної безпеки. Поточні та прогнозовані загрози національній безпеці та національним інтересам України з урахуванням зовнішньополітичних та внутрішніх умов. Основні напрями зовнішньополітичної та внутрішньополітичної діяльності держави для

забезпечення її національних інтересів і безпеки. Напрями та завдання реформування й розвитку сектору безпеки і оборони.

ТЕМА 6. Воєнна безпека України.

Сутність воєнної безпеки: поняття воєнної безпеки України; всеохоплююча оборона в системі воєнної безпеки України; головна мета Стратегії воєнної безпеки України. Глобальні, регіональні та національні аспекти у контексті воєнної безпеки. Цілі, пріоритети та завдання реалізації державної політики у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва. Соціально-політичні, економічні та інші умови реалізації державної політики у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва, воєнно-політичні та воєнно-стратегічні обмеження. Шляхи досягнення цілей державної політики у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва. Ресурсне задоволення потреб оборони України. Перспективна модель організації оборони України, Збройних Сил України та інших складових сил оборони в частині визначених завдань з оборони України, стратегія та критерії досягнення спільних оборонних спроможностей.

ТЕМА 7. Основні засади кібербезпеки України.

Зміст кібербезпеки у глобальному контексті. Виклики та кіберзагрози у національному кіберпросторі. Засади розбудови та пріоритети забезпечення кібербезпеки України. Стратегічні завдання кібербезпеки. Напрями зовнішньополітичної діяльності України у сфері кібербезпеки. План реалізації стратегії кібербезпеки України

ТЕМА 8. Інформаційна безпека України.

Поняття інформаційної безпеки України. Аналіз загроз та викликів інформаційній безпеці. Основні напрями забезпечення інформаційної безпеки України. Суб'єкти забезпечення інформаційної безпеки України та їх компетенція в цій сфері.

Державна таємниця. Віднесення інформації до державної таємниці. Засекречування та розсекречування матеріальних носіїв інформації. Основні організаційно-правові заходи щодо охорони державної таємниці. Контроль за забезпеченням охорони державної таємниці.

Інформація з обмеженим доступом: поняття, види, порядок реалізації права на доступ .

ТЕМА 9. Економічна та енергетична безпека України.

Економічна безпека: поняття, види, основні виклики та загрози. Стратегічний курс у сфері економічної безпеки. Механізми реалізації завдань у сфері забезпечення економічної безпеки. Продовольча безпека: поняття, зміст, нормативно-правове регулювання. Основні напрями забезпечення продовольчої безпеки.

Енергетична безпека: поняття, нормативне регулювання та пріоритети національних інтересів у цій сфері. Загрози у сфері енергетичної безпеки. Стратегічні цілі забезпечення енергетичної безпеки та завдання з їх досягнення. Енергетична безпека під час війни.

ТЕМА 10. Екологічна безпека України.

Основні проблеми у сфері охорони навколишнього природного середовища та

природних ресурсів, які негативно впливають на здоров'я людей та сталість екосистем. Зміст загроз екологічній безпеці України. Основні цілі та завдання в сфері забезпечення екологічної безпеки України. Біобезпека та біологічний захист України: поточні проблеми та прогнозовані загрози. Напрями створення єдиної системи біобезпеки та біологічного захисту та завдання державної політики у сфері гарантування біобезпеки та біологічного захисту.

ТЕМА 11. Громадська безпека та безпека цивільного захисту України.

Громадська безпека: поняття, нормативне регулювання та пріоритети національних інтересів у цій сфері. Загрози у сфері громадської безпеки та цивільного захисту. Державна політика у сфері забезпечення державної безпеки.

ТЕМА 12. Зовнішньополітична безпека України.

Розвиток оборонно-промислового комплексу України. Безпека зовнішньополітичної діяльності. Інтегроване управління кордонами.

ТЕМА 13. Людський розвиток в Україні.

Основні тенденції та проблеми людського розвитку в Україні. Мета, цілі та основні завдання Стратегії людського розвитку. Загальна характеристика Плану заходів з реалізації Стратегії людського розвитку.

ТЕМА 14. Сталий розвиток України.

Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. Керівні принципи та місія стратегії. Національні цілі сталого розвитку. Впровадження Стратегії: інструменти реалізації Стратегії, міжнародне співробітництво, моніторинг впровадження та оцінка реалізації Стратегії.

7. Орієнтовний розподіл навчального часу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л к	с.	лаб	ін д	с.р		лк	с.	ла б	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади національної безпеки держави.													
Тема 1. Становлення та зміст загальної теорії національної безпеки.	6		2			4	5						5
Тема 2. Конституційно-правові засади національної безпеки	10	2	4			4	7	2					5

Тема 3. Система національної безпеки України.	9	2	2			5	22		2			20
Тема 4. Державне управління та державна політика щодо національної безпеки України.	8	2	2			4	12		2			10
Разом за змістовим модулем 1	33	6	10			17	46	2	4			40
Змістовий модуль 2. Елементи системи національної безпеки держави: зміст, загрози та напрями реформування.												
Тема 5. Національна безпека України: сутність, пріоритети, загрози та напрями реформування.	10	2	2			6	22	2				20
Тема 6. Воєнна безпека України.	8	2	2			4	12		2			10
Тема 7. Основні засади кібербезпеки України	10		2			8	5					5
Тема 8. Інформаційна безпека України.	8	2	2			4	5					5
Тема 9. Економічна та енергетична безпека України.	12	2	2			8	5					5
Тема 10. Екологічна безпека України	10		2			8	5					5
Тема 11. Громадська	7		2			5	5					5

безпека та безпека цивільного захисту України												
Тема 12. Зовнішньополітична безпека України	6		2			4	5					5
Тема 13. Людський розвиток в Україні	6		2			4	5					5
Тема 14. Сталий розвиток України	6		2			4	5					5
Разом за змістовим модулем 2	76	8	20			50	74	2	2			70
ІНДЗ												
Усього годин	120	14	30			76	120	4	6			110

8. Види навчальних занять та їх орієнтовний зміст

№ з/п	Тема	Вид занять	Орієнтовний зміст
1	Становлення та зміст загальної теорії національної безпеки.	практичні	Національна безпека як конституційно правова категорія. Співвідношення понять безпека, розвиток, національна безпека. Генезис загальної теорії національної безпеки. Перший етап накопичення знань та ідей щодо безпеки. Другий етап формування теоретико правового підґрунтя концептуальних засад національної безпеки. Третій і четвертий етап становлення і подальшого розвитку концептуально правових засад безпеки. П'ятий етап дослідження теоретико правових проблем інституту національної безпеки. Поняття, об'єкти, суб'єкти і принципи

			національної безпеки.
2	Конституційно-правові засади національної безпеки	практичні	Становлення та розвиток конституційно правових засад національної безпеки Української держави. Нормативно-правове регулювання питань національної безпеки в Україні. Поняття, об'єкти, суб'єкти національної безпеки. Пріоритетні функції суб'єктів у сфері національної безпеки. Державна політика у сферах національної безпеки і оборони й фундаментальні національні інтереси України. Стратегічні виклики, національні інтереси та пріоритети забезпечення національної безпеки України. Глобальні загрози та стратегічні виклики національній безпеці України. Національні інтереси і стратегічні перспективи України в сфері національної безпеки України.
3	Система національної безпеки України.	практичні	Сутність та складові елементи системи національної безпеки України. Поняття система національної безпеки. Елементи системи національної безпеки. Риси національної безпеки. Суть та складові елементи системи забезпечення національної безпеки. Поняття системи забезпечення національної безпеки Об'єкти та суб'єкти системи забезпечення національної безпеки. Державні інституції або державна підсистема національної безпеки. Недержавні інституції або недержавна підсистема СЗНБ. Нормативно-правові акти у сфері СЗНБ.
4	Державне управління та державна політика щодо національної безпеки України.	практичні	Державне управління національною безпекою (ДУНБ). Поняття, суб'єкти і об'єкти ДУНБ. Система управління сектором безпеки та оборони. Система управління Збройними Силами України. Етапи державного управління національною безпекою.

			Сутність державної політики національної безпеки (ДПНБ). Стратегічні пріоритети антикорупційної політики України. Мета і зміст державної політики із забезпечення національної безпеки. Концептуальні засади формування національної безпеки держави. Роль і значення Стратегії національної безпеки.
5	Національна безпека України: сутність, пріоритети, загрози та напрями реформування.	практичні	Вихідні поняття та загальні положення національної безпеки України: широке розуміння національної безпеки України; суб'єкт національної безпеки України; національні цінності; національні інтереси; види загроз національним інтересам України у сфері національної безпеки; мета забезпечення безпеки як діяльності суб'єкта; система забезпечення національної безпеки України. Мета та принципи побудови системи національної безпеки України. Основні аспекти національної безпеки України. Державно-політичний аспект. Соціально-економічний аспект. Соціальна безпека громадян. Національно-культурний аспект. Екологічний аспект. Інформаційний аспект. Пріоритети національних інтересів України та забезпечення національної безпеки, цілі та основні напрями державної політики у сфері національної безпеки. Поточні та прогнозовані загрози національній безпеці та національним інтересам України з урахуванням зовнішньополітичних та внутрішніх умов. Основні напрями зовнішньополітичної та внутрішньополітичної діяльності держави для забезпечення її національних інтересів і безпеки. Напрями та завдання реформування й розвитку сектору безпеки і оборони.

6	Воєнна безпека України	практичні	Сутність воєнної безпеки: поняття воєнної безпеки України; всеохоплююча оборона в системі воєнної безпеки України; головна мета Стратегії воєнної безпеки України. Глобальні, регіональні та національні аспекти у контексті воєнної безпеки. Цілі, пріоритети та завдання реалізації державної політики у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва. Соціально-політичні, економічні та інші умови реалізації державної політики у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва, воєнно-політичні та воєнно-стратегічні обмеження. Шляхи досягнення цілей державної політики у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва. Ресурсне задоволення потреб оборони України. Перспективна модель організації оборони України, Збройних Сил України та інших складових сил оборони в частині визначених завдань з оборони України, стратегія та критерії досягнення спільних оборонних спроможностей.
7	Основні засади кібербезпеки України	практичні	Зміст кібербезпеки у глобальному контексті. Виклики та кіберзагрози у національному кіберпросторі. Засади розбудови та пріоритети забезпечення кібербезпеки України. Стратегічні завдання кібербезпеки. Напрями зовнішньополітичної діяльності України у сфері кібербезпеки. План реалізації стратегії кібербезпеки України
8	Інформаційна безпека України.	практичні	Поняття інформаційної безпеки України. Аналіз загроз та викликів інформаційній безпеці. Основні напрями забезпечення інформаційної безпеки України. Суб'єкти забезпечення інформаційної безпеки України та їх компетенція в цій сфері. Державна таємниця. Віднесення

			інформації до державної таємниці. Засекречування та розсекречування матеріальних носіїв інформації. Основні організаційно-правові заходи щодо охорони державної таємниці. Контроль за забезпеченням охорони державної таємниці. Інформація з обмеженим доступом: поняття, види, порядок реалізації права на доступ .
9	Економічна та енергетична безпека України.	практичні	Економічна безпека: поняття, види, основні виклики та загрози. Стратегічний курс у сфері економічної безпеки. Механізми реалізації завдань у сфері забезпечення економічної безпеки. Продовольча безпека: поняття, зміст, нормативно-правове регулювання. Основні напрями забезпечення продовольчої безпеки. Енергетична безпека: поняття, нормативне регулювання та пріоритети національних інтересів у цій сфері. Загрози у сфері енергетичної безпеки. Стратегічні цілі забезпечення енергетичної безпеки та завдання з їх досягнення. Енергетична безпека під час війни.
10	Екологічна безпека України	практичні	Основні проблеми у сфері охорони навколишнього природного середовища та природних ресурсів, які негативно впливають на здоров'я людей та сталість екосистем. Зміст загроз екологічній безпеці України. Основні цілі та завдання в сфері забезпечення екологічної безпеки України. Біобезпека та біологічний захист України: поточні проблеми та прогнозовані загрози. Напрями створення єдиної системи біобезпеки та біологічного захисту та завдання державної політики у сфері гарантування біобезпеки та біологічного захисту.
11	Громадська безпека та	пра	Громадська безпека: поняття,

	безпека цивільного захисту України	кти чні	нормативне регулювання та пріоритети національних інтересів у цій сфері. Загрози у сфері громадської безпеки та цивільного захисту. Державна політика у сфері забезпечення державної безпеки.
12	Зовнішньополітична безпека України	пра кти чні	Розвиток оборонно-промислового комплексу України. Безпека зовнішньополітичної діяльності. інтегроване управління кордонами
13	Людський розвиток в Україні	пра кти чні	Основні тенденції та проблеми людського розвитку в Україні. Мета, цілі та основні завдання Стратегії людського розвитку. Загальна характеристика Плану заходів з реалізації Стратегії людського розвитку.
14	Сталий розвиток України.	пра кти чні	Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. Керівні принципи та місія стратегії. Національні цілі сталого розвитку. Впровадження Стратегії: інструменти реалізації Стратегії, міжнародне співробітництво, моніторинг впровадження та оцінка реалізації Стратегії.

9. Форми та методи контролю

Методами навчання для засвоєння студентами навчального курсу «Основи національної безпеки держави» є наступні:

Репродуктивний, дослідницький.

Інтерактивні методи: відповіді на запитання і опитування думок студентів, аналіз історій і ситуацій, дискусії, дебати, полеміки, мозковий штурм, відпрацювання навичок.

Активні методи: моделювання професійної діяльності, метод активних ігор.

Інноваційні методи: компетентнісний, проектно-дослідницький. Наочні методи: квести, кросворди.

Практичні методи: практичні роботи, вправи, творчі роботи (написання статей, тез доповідей)

Заняття на основі інформаційно-комунікаційних технологій.

Методи дистанційного навчання.

Форми поточного контролю: виступи на семінарських заняттях. Контроль самостійної роботи: перевірка індивідуальних завдань, захист реферату,

ь балів																	
Раом балів	150-50=100					200-100=100											

T1, T2 ... T14 – теми змістових модулів.
 МКР — модульна контрольна робота

Критерієм успішного підсумкового оцінювання навчання студента є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом засвоєння навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних показників, котрі у формалізованому вигляді знаходять відображення в числовій (рейтинговій) шкалі. Таких порогових рівнів три:

1. Підсумкова оцінка з першого модулю (O_{m1}), яка складається з поточної оцінки за 5 семінарських занять (T1-4) ($5 \times 10=50$ балів) та модульну контрольну роботу (МКР) у вигляді тестового завдання (100 балів). Підсумкова оцінка з першого модулю (O_{m1}) вираховується за формулою $O_{m1} = (O_{сем} + O_{мкр1}) - 50 = 100$.

2. Підсумкова оцінка з другого модулю (O_{m2}), яка складається з поточної оцінки за 10 семінарських занять (T5-14) ($10 \times 10=100$ балів) та модульну контрольну роботу (МКР) у вигляді тестового завдання (100 балів). Підсумкова оцінка з другого модулю (O_{m2}) вираховується за формулою $O_{m2} = (O_{сем} + O_{мкр2}) - 100 = 100$.

3. Оцінка за виконання індивідуального завдання (O_{is})=10.

4. Підсумкова оцінка за семестр вираховується за формулою $(O_{мкр1} + O_{мкр2}) / 2$

Критерії поточної оцінки знань студентів.

Робота на практичних/семінарських заняттях:

Під час занять студенти усно доповідають на питання, виконують розрахункові роботи, виконують певні завдання. Активна робота студента на занятті оцінюється в 10 балів.

Критерії оцінки на семінарському занятті (поточний контроль).

Бали	Критерії оцінки
10-8	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів або письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та завдань, активний, часто виступає і часто задає питання; активно, дуже добре працює в парі/групі/команді.
7-6	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів або письмових відповідей, розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, активний, часто виступає і часто задає питання.
5	Володіє навчальним матеріалом, виконує більшість завдань практичних занять і домашньої/самостійної роботи іноді виступає і задає питання; добре працює в парі/групі/команді.
4-3	Частково володіє навчальним матеріалом, іноді виконує завдання практичних занять; іноколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
2	Не володіє навчальним матеріалом, іноді виконує завдання практичних занять; іноколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
1	Зовсім не виконує завдання практичних занять, іноколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.

В разі, якщо студенти на протязі навчального семестру отримали підсумкову оцінку за семестр від 100 до 60 балів — вони отримують залік.

Якщо сума балів підсумкової оцінки студента/тки за семестр від 0 до 60 балів — він/вона має скласти залік.

Критерій оцінки відповіді на заліку.

Три питання потребують змістовної відповіді, кожна з них розкриває сутність того чи іншого поняття або теоретичного положення (оцінюється від 0 до 100 балів за кожне питання). Результат відповіді здобувача на заліку визначається шляхом встановлення середнього арифметичного значення (сума всіх балів, отриманих за відповідь на кожне питання, поділена на кількість питань, тобто на 3)

Підсумкова оцінка за залік = (Бали за питання 1 + бали за питання 2 + бали за питання 3) : 3. Максимальна кількість складає 100 балів.

100 балів отримують студенти, які повністю розкрили сутність поняття, дали його чітко визначення або проаналізували і зробили висновок з

конкретного теоретичного положення.

90-70 балів отримують студенти, які правильно, але не повністю дали визначення поняття або поверхово проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.

60-40 балів отримують студенти, які правильно, але лише частково визначили те чи інше поняття або частково проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.

30-10 балів отримують студенти, які частково і поверхово визначили те чи інше поняття або сформулювали висновок з теоретичного положення, допустивши неточності та помилки.

0 балів отримують студенти, які недопущені або не з'явилися на залік.

Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання навчальна дисципліна оцінюється за двобальною шкалою (зараховано – не зараховано).

Під час підсумкового контролю (заліку) враховуються наступні види робіт та відповідні критерії:

- правильність виконання, оформлення та повнота відповіді при захисті контрольної роботи здобувача вищої освіти – зараховано (не зараховано) відповідно допуск (не допуск) до складання заліку;
- залік – зараховано (не зараховано).

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою
	для заліку
90-100	зараховано
85-89	
75-84	
70-74	
60-69	
35-59	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Політика курсу

Політика щодо академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю; посилення в письмових роботах на джерела інформації у разі використання чужих ідей, розробок або тверджень; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності і джерела інформації. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел або списування є неприпустимим. Виявлення ознак академічної недоброчесності в будь-якій письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем. Докладно види порушень академічної доброчесності та види академічної відповідальності зазначені в Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» від 29.06.2021 р. https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf.

Політика щодо відвідування аудиторних занять (особиста присутність здобувача вищої освіти):

Студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового індивідуального завдання. Приймати активну участь у навчальному процесі; не запізнюватися на заняття, не пропускати заняття без поважних причин; самостійно і своєчасно вивчати матеріал пропущеного заняття; давати достовірну інформацію про результати власної навчальної діяльності. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні сформулювати загальні та фахові компетентності. Самостійну роботу студент може виконати у системі дистанційного навчання (<https://moodle.zp.edu.ua/>) з подальшим захистом. За об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік, інше) аудиторні види занять та завдань також можуть бути трансформовані в систему дистанційного навчання (сервіс moodle).

Політика щодо дедлайнів.

Студент зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) студент має право на складання контролів відповідно індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика щодо оскарження результатів контрольних заходів:

Здобувачі вищої освіти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто. Здобувачі вищої освіти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються.

Політика щодо дотримання прав та обов'язків студентів.

Права і обов'язки студентів відображено у Положенні про організацію освітнього процесу в НУ «Запорізька політехніка» затвердженому наказом

ректора № 507 від 10.12.2021 р.
(https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N507_vid_10.12.21.pdf).

Політика щодо конфіденційності та захисту персональних даних.

Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3.

13. Методичне забезпечення

1. Силабус навчальної дисципліни «Основи національної безпеки держави» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. Р. М. Максакова. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=2993>
2. Тексти (конспект) лекцій з дисципліни «Основи національної безпеки держави» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. Р. М. Максакова. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=2993>
4. Програма навчальної дисципліни «Основи національної безпеки держави» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. Р. М. Максакова. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=2993>
5. Плани семінарських занять з дисципліни «Основи національної безпеки держави» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. Р. М. Максакова. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=2993>
6. Завдання до самостійної роботи з дисципліни «Основи національної безпеки держави» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. Р. М. Максакова. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=2993>
7. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Основи національної безпеки держави» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. Р. М. Максакова. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=2993>

14. Перелік навчальної, наукової та довідкової літератури.

Базова

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Конституція України: Науково-практичний коментар / [редкол.: В. Я. Тацій

- (голова), О. В. Петришин (відп. секретар), Ю. Г. Барабаш та ін.]. – [2-е вид., перероб. і доп.]. – Харків : Право, 2011. – 1128 с. . [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/r61.pdf>
3. Конституція України у судових рішеннях / М.П. Орзіх, А.А. Єзеров, Д.С. Терлецький. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 432 с. . [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://hdl.handle.net/11300/5590>
4. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
5. Антонов В.О. Конституційно правові засади національної безпеки України: монографія / В. О. Антонов; наук. ред. Ю.С. Шемшученко. Київ: ТАЛКОМ, 2017. 576 с. // http://idpnan.org.ua/files/antonov-v.o.-konstitutsiyno-pravovi-zasadi-natsionalnoyi-bezpeki-ukrayini-_d_.pdf
6. Куйбіда В. С., Пасічник В. М. Засади державної політики національної безпеки України : монографія / за заг. ред. В. С. Куйбіди. Київ : НАДУ, 2020. 488 с. - С. 21 - 72 // http://lvivacademy.com/cafedr/pablik_2021/kuybida_pasichnyk.pdf
7. Державна політика забезпечення національної безпеки України: основні напрямки та особливості здійснення. : монографія / Криштанович М.Ф., Пушак Я.Я., Флейчук М.І., Франчук В.І. – Львів : Сполом, 2020. – 418 с.
8. Лекції з предмету: Основи Національної безпеки України, автором яких є консультант Міжнародного агентства бізнес-безпеки «СВР», кандидат юридичних наук Лисенко С.О. // <http://vabb.com.ua/news/lekcia-nac-bezpeka.html>
- Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики : Вибр. наук. праці / О. С. Власюк. – К. : НІСД, 2016. – 528 с.
9. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII// <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19/print>
10. Стратегія національної безпеки України. Затверджено Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#top>
11. Стратегія забезпечення державної безпеки. Затверджено Указом Президента України від 16 лютого 2022 року № 56/2022 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56/2022#n5>
12. Стратегія воєнної безпеки України. Затверджено Указом Президента України 25 березня 2021 року № 121/2021 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#n2>
13. Стратегія кібербезпеки України. Затверджено Указом Президента України від 26 серпня 2021 року № 447/2021 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#Text>
14. Про План реалізації Стратегії кібербезпеки України, уведений в дію Указом Президента України від 1 лютого 2022 року № 37/2022 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0087525-21#Text>
15. Стратегія інформаційної безпеки України. Затверджено Указом Президента України від 28 грудня 2021 року № 685/2021 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021#Text>
16. Проект Стратегії продовольчої безпеки на період до 2030 року //

- <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&isSpecial=True&id=33eec8aa-b768-4234-8f5d7014601cf6e7&title=ProktRozporiadzhenniaKabinetuMinistrivUkrainiproSkhvalenniaStrategiiProdovolchoiBezpekiNaPeriodDo2030-Roku>
17. План заходів забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану. Затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 р. № 327-р // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/327-2022-%D1%80#Text>
 18. Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року схвалена Розпорядженням КМУ від 20 жовтня 2021 р. № 1363-р // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2021-%D1%80#Text>
 19. Стратегія біобезпеки та біологічного захисту, затверджена Указом Президента України від 17 грудня 2021 року № 668/2021 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/668/2021#n5>
 20. Стратегія енергетичної безпеки схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2021 р. № 907-р // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/907-2021-%D1%80#Text>
 21. Про Стратегію розвитку оборонно-промислового комплексу України. Введено в дію Указом Президента України від 20 серпня 2021 року № 372/2021 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0050525-21#Text>
 22. Про Стратегію зовнішньополітичної діяльності України. Введено в дію Указом Президента України від 26 серпня 2021 року № 448/2021 // <https://www.president.gov.ua/documents/4482021-40017>
 23. Стратегія інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року, схвалена Розпорядженням КМУ від 24 липня 2019 р. № 687-р // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-2019-%D1%80#n13>
 24. Стратегія людського розвитку. Затверджено Указом Президента України від 2 червня 2021 року № 225/2021 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/225/2021#Text>
 25. План заходів з реалізації Стратегії людського розвитку на 2021-2023 роки. Затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2021 р. № 1617-р // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1617-2021-%D1%80#n15>
 26. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 року № 3855-XII // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>
 27. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
 28. Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років: Закон України від 9 квітня 2015 року № 316-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/316-19>
 29. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22 грудня 2005 року № 3262-IV <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3262-15>
 30. Про захист персональних даних: Закон України від 01 червня 2010 року № 2297-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
 31. Про інформацію: Закон України від 02 жовтня 1992 р. // Відомості

Верховної Ради України. — 1992. — № 48. — Ст. 650.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

32. Про контррозвідувальну діяльність: Закон України від 26 грудня 2002р. // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 12. — Ст.89

33. Про деякі питання захисту інформації, охорона якої забезпечується державою. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. № 281. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-2002-п 8>.

34. Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю Наказ Служби безпеки України від 12.08.2005 № 440, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2005 р. за № 902/11182. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-05>

35. Про затвердження Положення про забезпечення режиму секретності під час обробки інформації, що становить державну таємницю, в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.02.1998 р. № 180 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/180-98-п>

36. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30 вересня 2019 року

№ 722/2019 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>

37. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки: Закон України 20 червня 2022 року

№ 2322-IX // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#n8>

Допоміжна

1. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики: Вибр. наук. прац. К.: НІСД, 2016. 528 с.

2. Глобальна та національна безпека: словник-довідник / уклад.: Г.П. Ситник, О.І. Пошедін, М.М. Шевченко та ін.; за заг. ред.Г.П. Ситника. К.: НАДУ, 2016. 140 с.

3. Антонов В.О. Конституційно-правові засади національної безпеки України: монографія; наук. ред. Ю.С. Шемшученко. К.: ТАЛКОМ, 2017. 576 с.

4. Камінська Н., Остудімов Б. Забезпечення енергетичної безпеки: теоретичні, міжнародно-правові та конституційно-правові засади: монографія. Київ, КНТ, 2024.-250 с.

5. Кобко Є.В. Моніторинг загроз національній безпеці держави; зарубіжний досвід та українські реалії. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2018. No 1 (106). С.123-134.

6. Стратегічні пріоритети політико-правового розвитку України в контексті європейської інтеграції: монографія / кол. авт.; за ред. І. О. Кресіної. Київ: Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України; Норма права, 2024. 860 с. I

7. Стучинська Н.П. Економічна безпека в структурі національної безпеки. Науково- інформаційний вісник Академії національної безпеки. 2015. No 1-2. С. 68-74.

8. Цвігун Т.В Економічна безпека в системі національної безпеки України.

Мукачівський державний університет. Економіка і суспільство. 2017. Вип. 11. С.150-157.

9. Гбур З.В. Методи та принципи державного управління економічною безпекою. Молодий вчений. 2017. № 10 (50). С.760-764.

10. Урба С.І. Система економічної безпеки держави: сутність та особливості формування. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2017. № 26. С. 22-26.

11. Гбур В. Заходи щодо підвищення економічної безпеки України. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 6. С.52-57.

12. Стратегічне партнерство в міжнародних відносинах. Монографія. К.: Вадекс, 2018. 542 с.

13. Глобальна та національна безпека: підручник / [В. Абрамов, Г. Ситник, В.Смолянчук]; за заг. ред. Г. Ситника. К.: НАДУ, 2016. 784 с.

14. Стратегія сталого розвитку: Підручник / [Боголюбов В.М., Клименко М.О., Мельник Л.Г., Прилипко В.А., Клименко Л.В.]. За ред. В.М. Боголюбова. – Херсон: Олді-плюс, 2012 – 444 с. // <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052276.pdf>

15. Стратегія сталого розвитку України до 2030 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://rokyhttps://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf

16. Україна — 2030. Стратегія зміни майбутнього // <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-12/ukraine-2030-1.pdf>

15. Рекомендовані інформаційні джерела.

1. <https://rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.

2. www.rnbo.gov.ua – офіційний веб-сайт Ради національної безпеки та оборони.

3. <http://www.president.gov.ua> – офіційний веб-сайт Президента України.

4. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.

5. www.zsu.gov.ua – веб-сайт Збройних сил України.

6. <http://www.mvs.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.

7. <https://mod.gov.ua/> - офіційний веб-сайт Міністерства оборони України.

8. <http://minjust.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.

9. <http://www.sbu.gov.ua> – офіційний веб-сайт Служби безпеки України.

10. <http://www.gr.gov.ua> – офіційний веб-сайт Офісу Генерального прокурора.

11. <https://court.gov.ua> – офіційний веб-портал судової влади України.

12. Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ials.sas.ac.uk/library/eservice/elibrary.htm>

13. Наукова бібліотека Національного університету «Запорізька політехніка» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://library.zp.edu.ua/>.

14. Наукова бібліотека ім.М.Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<http://www.library.univ.kiev.ua>

15. Наукова бібліотека Національного університету Могилянська академія». [Електронний ресурс]. Режим доступу: [:http://www.library.ukma.edu.ua](http://www.library.ukma.edu.ua)

16. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nplu.org>

17. Національний інститут стратегічних досліджень. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua>

18. Центр політико-правових реформ. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [:http://pravo.org.ua](http://pravo.org.ua)